

Markéta Říhová / 438407
Sdružená uměnovědná studia
Podzimní semestr 2014

SUBKUTURA

Výraz subkultura se objevil ve společenských vědách už ve čtyřicátých letech dvacátého století. V této době pojem označoval především specifický životní styl, zejména v kontextu s mládeží. Subkultura je pojem, jenž je složený z předpony **sub** a slova **kultura**. Právě důležitá předpona **sub** označuje odlišnost od dominující většinové kultury. Z hlediska jazykového se subkultura dá přeložit jako podmnožina, podkategorie kultur. Jednotlivé subkultury jsou tvořeny lidmi, kteří se sdružují na základě specifických názorů, hodnot či norem. Jejich styl není v souladu právě s již zmíněnou majoritní společností. Subkultur je nespočet a jsou vždy minoritní vůči většině.

*"Lze tedy konstatovat, že subkultury sdružují jedince, kteří mají společné specifické problémy a výsledkem je vlastní pohled na sociální realitu."*¹

Míra odlišnosti subkultur od okolí je pohyblivá. Odlišnost může být zanedbatelná, ovšem může sahát až k naprosté opozici vůči dominující kultuře. Takovým subkulturám říkáme kontrakultury, pojem, se kterým přišel Shibamoto v osmdesátých letech 20. stol. Subkultury jsou často "výstřední" a oddělují se od mainstreamové kultury i z hlediska vnějšku a ne jen názory. Jejich vizuální stránka bývá jiná a i jinak se prezentují. Specifické oblečení, slang, vyznávaná hudba, to vše bývá nedílnou součástí uznávaných názorů. Subkultury lze třídit dle věku (např. subkultura mládeže), náboženství, povolání, rasy, národnosti či zájmů. Subkulturám není cizí ani konfliktnost s okolím, mají sklony k exhibicionismu a revoltě. Některé subkultury projevují násilí ve snaze upozornit na svoji ideologii.

Skinheads aneb agrese a šovinismus

Nyní, přejdeme ke konkrétnímu příkladu subkultury a tím jsou skinheadi, které všichni velmi dobře známe a ke kterým má většina z nás negativní postoj. V následujících řádcích prozkoumáme jejich subkulturální projevy. A kde se vlastně skinheadi vzali?

Tato subkultura se oficiálně zrodila ve Velké Británii roku 1968 a v tento rok se i ustálil výraz

¹ SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: Uvedení do problematiky*. 1. vyd. Praha:Grada Publishing, 2010, s. 32. ISBN 978-80-247-2807-7

skinheads. Komunita skinheads se už od prvopočátku vyznačovala vyholenými hlavami (odtud název skinheads), agresí a revoltou. Většina stoupenců byla spojována s kriminalitou a podsvětím, tak jak je tomu i dnes. Uskupení vzešlo z mužské iniciativy. Jednalo se o chlapy zaměstnané v těžkém průmyslu, kteří se snažili vyjádřit "přísnou" dělnickou identitu a mužnost.

„Phil Cohen popsál skinheady jako karikatury modelového dělníka“²

Terčem skinheadů byli především "barevní" přistěhovalci. Vůči takovým imigrantům projevovali svoje násilí. Ale proč? Skinheadi jim často vyčítali, že obsazují pracovní příležitosti a zabírají byty ve městech. V průběhu věku se původně oficiální skinheadská subkultura rozdělila do dalších proudů, které jsou doteď aktivní. Nyní uvedeme jen ty základní. **Původní skinheads** kategoricky odmítají rasistické, nacistické ideje či politický zájem. Za jeden z proudů už označujeme skinheady, kteří si říkají **RASH** a kteří jsou taktéž proti rasismu a fašismu. Tento proud je vesměs levicový. Stoupenci vyznávají především komunismus a anarchismus. Dále jsou to čeští **Kalíšníci**, jejichž nepřátelé jsou Romové, Vietnamci, komunisté či neonacisté. Zde už silně dominuje rasismus. K nacistickým myšlenkám se hlásí **White power skinheads**. Názorová odlišnost jednotlivých skinheadských proudů je tak veliká, že dochází mezi nimi k vzájemným střetům a potyčkám.

Správný skinhead musí mít i správný vnějšek. V průběhu let se ustálila uniformita této subkultury. Skinheadi se vyznačují již zmíněnou holou hlavou, těžkými boty (nejlépe značky Dr. Martens) a džíny (preferovanou značkou Levis 510). Nosí kostkovanou košili, či boxerské sportovní triko (nejlépe od značky Lonsdale). Zálibu mají také v tetování a piercingu. Jejich dress code je součástí vyznavačství kultu skinheads. Opět se dostáváme k myšlence odlišit se od okolí.

Hudba má u skinheadů velice důležitou pozici, neboť skrze ni, se většina skinheadů do této subkultury dostane. Dá se říct, že hudba spolu s oblečením jsou pomyslné stmelovací prvky. Hudba je sdělovacím prostředkem názorů a sdílených hodnot. Většina skinheadů se seznamuje a sbližuje právě na koncertech a festivalech. K nejžádanějším stylům hudby patří Ska, Reggae a oi-punk. V Čechách k těm nejvýznamnějším kapelám patří např. legendární kapela Orlík, která v devadesátých letech lákala nové členy a která byla první oficiální českou skinheadskou skupinou.

Vyznavači jsou bouřliví mladíci do třiceti let. Skinheady řadíme do subkultur mládeže. Jedná se o

² SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: Uvedení do problematiky*. 1. vyd. Praha:Grada Publishing, 2010, s. 132. ISBN 978-80-247-2807-7

učně a pracující mladíky vykonávající dělnické profese. Naopak velká vzácnost je, setkat se se skinheadem s vysokoškolským titulem. S přibývajícím věkem členů se mění i jejich subkulturální projevy.

*"Potřeba uchovat si radikální postoj však spolu s věkem odeznívá, mění se i vzhled ze zanedbaného uličníka s čírem chrastícího řetězy na důstojnějšího sekáče ve značkovém oblečení. Rebelie, vzdor a chuť zůstávají, ale nehrají už tak důležitou roli."*³

Tato subkultura o sobě dává vědět prostřednictvím hluku, bitek a je tak velice často probíraná v tisku a televizi. Do jisté míry se skinheadi chtějí předvádět. Už po dlouhá desetiletí si stále hájí svoji komunitu, svoji zarytou pověst zlých, svoje názory, svoji „nadřazenost“, svoji subkulturu, zkrátka svoji odlišnou identitu.

³ KOLÁŘOVÁ, Marta. *Revolta stylem*. 1. Vyd. Praha: Copyright- Sociologický ústav, 2011, s. 193. ISBN 978-80-7419-060-5

Použitá literatura:

KOLÁŘOVÁ, Marta. *Revolta stylem*. 1. Vyd. Praha: Copyright- Sociologický ústav, 2011. ISBN 978-80-7419-060-5

SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: Uvedení do problematiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-2807-7

HEBDIGE, Dick. *Subkultura a styl*. Praha: Dauphin, 2012. ISBN 978-80-7272-197-9